

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ

Серія «Наука»

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ В РАМКАХ
КОНЦЕПЦІЇ «НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**TRAINING SPECIALISTS OF PHARMACY IN CONCEPT
«LIFE LONG LEARNING»: SCIENCE, EDUCATION, PRACTICE**

**МАТЕРІАЛИ
І НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

(16-17 травня 2017 року, м. Харків)

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ
№ 624 від 30.09.2016 р.*

Харків
НФаУ
2017

Редакційна колегія: проф. В. М. Толочко (голова), проф. О. Ф. Пімінов (співголова), ст. викл. В. Ю. Адонкіна (відповідальний секретар), ст. викл. Т. О. Артюх, доц. О. М. Должнікова, доц. М. В. Зарічкова, доц. Т. Ф. Музика, доц. М. В. Чешева

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 624 від 30.09.2016 р.

Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)»: наука, освіта, практика / **Training Specialists Of Pharmacy In Concept «Life Long Learning»: Science, Education, Practice:** матеріали І наук.-практ. інтернет-конференції з міжнар. участю (16-17 трав. 2017 р., м. Харків) / ред. кол. : В. М. Толочко та ін. – Х. : НФаУ, 2017. – 290 с. – (Серія «Наука»).

Збірник містить матеріали інтернет-конференції, в яких розглянуті науково-теоретичні і практичні питання: особливості підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, застосування сучасних технологій навчання та підвищення професійних компетенцій на прикладі європейського досвіду, застосування концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)» у системі навчання спеціалістів фармації, викладання дисциплін у системі післядипломної освіти України і за кордоном.

Видання призначено для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників.

Матеріали відповідають змісту та мові наданих оригіналів.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 615.1:378:001

© Толочко В. М., Пімінов О. Ф.,
Адонкіна В. Ю., Артюх Т. О.,
Должнікова О. М., Зарічкова М. В.,
Музика Т. Ф., Чешева М. В., 2017
© НФаУ, 2017

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Пімінов О. Ф., Домар Н. А., Шульга Л. І.

Кафедра загальної фармації та безпеки ліків

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету,

м. Харків, Україна

farmtex-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. Модернізація системи освіти передбачає інноваційне забезпечення навчально-виховної діяльності, удосконалення системи якості отриманих знань. Одним з перспективних напрямків у сфері контролю здобутих знань слухачів на етапі післядипломної освіти є тестування, серед переваг якого – об'єктивність та швидкість оцінювання, доступність і простота. На кафедрі загальної фармації та безпеки ліків значну увагу викладачі приділяють розробці та застосуванню тестових завдань для діагностики освітньо-професійної підготовки спеціалістів фармації під час навчання на передатестаційних циклах, циклах тематичного удосконалення (ТУ) та інternатурі. Співробітниками кафедр ІПКСФ створено навчальний посібник «Збірка навчальних модулів і тестів з фармацевтичної технології та клінічної фармації», який дає можливість педагогам здійснювати контроль набутих знань, виявляти повноту засвоєння матеріалу. Проте, не менш важливим є охоплення усього навчального матеріалу тестовими завданнями, урізноманітнення їх типів та зв'язок запропонованих завдань з практичною діяльністю фахівців фармацевтичної галузі.

Мета дослідження. Розгляд напрямків удосконалення тестових завдань як контролю засвоєння матеріалу на циклі ТУ фахівців фармації «Актуальні питання діяльності спеціаліста з відпуску та застосування ліків в сучасних умовах господарювання», що проводиться на кафедрі загальної фармації та безпеки ліків ІПКСФ НФаУ.

Методи дослідження. У роботі були використані методи інформаційного пошуку, узагальнення та аналізу.

Результати дослідження. На циклі ТУ «Актуальні питання діяльності спеціаліста з відпуску та застосування ліків в сучасних умовах

господарювання» з метою оцінки якості навчання на кожному занятті використовується поточний і заключний (підсумковий) контроль в кінці навчання, що являє собою як комп'ютерне тестування, так і усне опитування шляхом розв'язання тестових завдань. Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять (семінарських та практичних) та встановлює рівень підготовленості слухача на відповідному етапі навчання. Такий вид контролю є діагностичним, оскільки виражає засвоєння окремих тем навчально-тематичного плану. Підсумковий контроль рівня знань слухачів виявляє якість засвоєння курсів усього циклу ТУ. Поточний і підсумковий контроль має різні форми: усне опитування, розв'язання ситуаційних завдань, виконання тестових завдань.

На сьогодні переважна більшість тестових завдань, які використовуються в навчальному процесі, є завданнями на вибір правильної відповіді (однієї чи декількох). Поряд з такими тестовими завданнями доцільним є введення завдань відкритої форми, які не мають готових відповідей, і слухачу пропонується самому надати вірну відповідь. До означених належать завдання:

- з короткою відповіддю, де слухачам пропонується надати коротку відповідь на поставлене завдання;
- на доповнення, коли необхідно доповнити розпочате речення;
- розгорнутою відповіддю – завдання, які потребують обґрунтованого доведення запропонованої тези і слухач повинен побудувати письмове висловлення.

Застосування завдань з короткою відповіддю може бути реалізовано в розрахункових задачах, де обчислюються добові дози, кількість контейнерів лікарського засобу (ЛЗ) для відпуску з аптечного закладу (наприклад, при вивченні ліків з різним типом дисперсійного середовища). Завдання з розгорнутою відповіддю передбачають високий ступінь вільності у відповідях та можуть бути використані при засвоєнні тем, де доречне висловлення власної думки, де потрібно навести кілька аргументів для підтвердження або спростування певної тези (вивчення нових технологій, теми з належної аптечної практики). Важливим є включення до системи контролю знань завдань на встановлення відповідності. Наприклад, особа, яка тестується, повинна порівняти матеріал з двох колонок та знайти правильні логічні пари

між поняттями чи термінами). Такі завдання можуть бути застосовані при вивченні тем, що стосуються технологій і препаратів нового покоління (нанотехнології, біотехнології), гомеопатичного методу лікування і матимуть на меті переважно закріплення теоретичного матеріалу та перевірку усвідомлення термінології.

Більш розвиваючими можливостями володіють тестові завдання на встановлення правильної послідовності. Означений вид завдань може бути введений до занять при вивченні тем, які стосуються технології виготовлення ЛЗ у різних лікарських формах та гомеопатичних ЛЗ, де слухач обирає із запропонованих варіантів відповідей логічну послідовність виробництва ЛЗ. Також можна використати завдання на встановлення правильної послідовності при опрацюванні тем, що вимагають створення алгоритму дії у різних ситуаціях, наприклад при наданні фармацевтичної опіки при відпуску препаратів, при виникненні побічних реакцій на ЛЗ тощо. Завдання такої форми застосовуються з навчальною і контролюючою метою, вони перевіряють сформованість логічного мислення слухачів.

Висновки. Таким чином, одним із аспектів удосконалення системи якості перевірки знань слухачів циклів ТУ є урізноманітнення та модернізація тестових завдань, що надасть можливість слухачу аналізувати отримані знання та використовувати їх результати у своїй практичній діяльності, а викладачу одержати більш повну інформацію щодо рівня засвоєння знань.

Перелік літератури

1. Адамова І. Тестування як форма контролю та діагностики знань студентів / І. Адамова, К. Багрій // Витоки педагогічної майстерності. – 2012. – Вип. 9. – С. 3–6.
2. Збірка навчальних модулів і тестів з фармацевтичної технології та клінічної фармації : навч. посібник / О. Ф. Пімінов, С. Ю. Штриголь, Д. Л. Великий та ін. – Х., 2010. – 236 с.
3. Тестовий контроль як засіб діагностики освітньо-професійної підготовки спеціалістів фармації та медицини на післядипломному етапі / Л. І. Шульга, О. В. Лукієнко, Т. Д. Губченко, К. О. Бур'ян // Фармацевтична наука та практика: проблеми, досягнення, перспективи розвитку : матеріали І наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 24–25 березня 2016 р. – Х. : НФаУ, 2016. – С. 359.